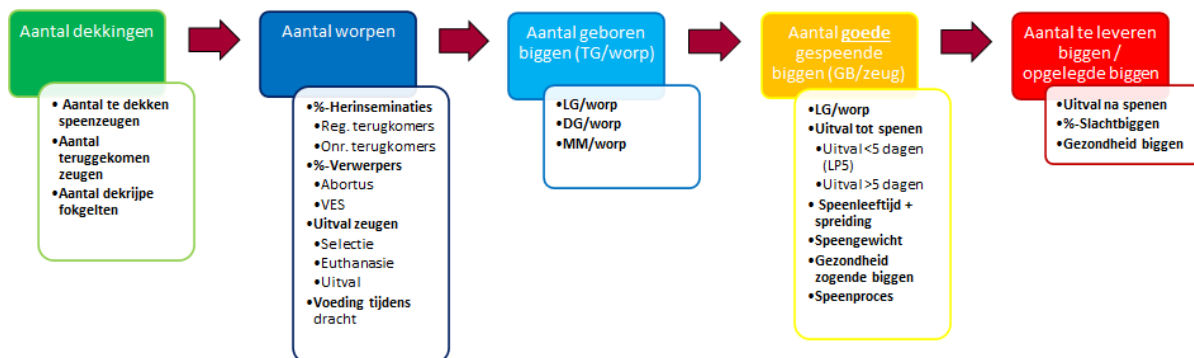

Nieuwsbrief 2022-4 Dekmanagement

Het belangrijkste moment op een zeugenbedrijf is het inseminatiemoment. Alleen wanneer er eicellen bevrucht worden, kunnen er biggen geboren worden. In deze nieuwsbrief geven wij u een overzicht van een aantal kritieke punten rondom het dekmanagement en geven wij u enkele tips om het dekken beter te laten verlopen.

Dekplanning

Goed dekmanagement begint bij een goede dekplanning. In de meest ideale situatie zijn de dekgroepen ongeveer gelijk en is de verdeling van leeftijden van zeugen/gelten elke week ongeveer gelijk. Bij een goede **dekplanning** plan je vooraf hoeveel **fokgelten** klaar moeten staan om geïnsemineerd te worden aan de hand van het verwachte aantal **speenzeugen** en **teruggekomen** zeugen. De **fokgelten periode** staat daarom in nauw verband met het dekmanagement. Het gebruik van regumate maakt de planning van fokgelten gemakkelijker, maar is niet nodig wanneer er een goede registratie van de berigheden bij fokgelten gehanteerd wordt. **Feromonen** van bijvoorbeeld beren (specifieke geurstoffen die o.a. de vruchtbaarheid stimuleren) stimuleren gelten om in de puberteit te komen en dus cyclisch en berig te worden.

Kraamstalperiode

Een goede dekking begint met een goede eicel. Deze wordt al in de kraamperiode gevormd. De kraamperiode vormt de basis voor de volgende worp. Ook wordt er in de kraamstal bepaald welke dieren in de volgende dekgroep(en) terecht komen; welke zeugen worden speenzeug, welke zeugen worden slachtzeug en welke zeugen blijven langer in de kraamstal doordat ze als pleegzeug gebruikt worden. Dit heeft allemaal invloed op de **dekplanning**. Een goede **communicatie** tussen kraam- en dekstal is daarom essentieel.

Met name de **conditie en voeding van speenzeugen** is belangrijk. Zeugen met een matige/slechte conditie hebben geen tot een verlate ovulatie (en berigheid), ook zullen zij vaker terugkomen en minder biggen krijgen in de volgende worp (kleinere toomgrootte). Een gezonde, grote eicel en het aantal eicellen wordt einde kraamstal al bepaald. Daarnaast moet de **algemene gezondheid** van de zeugen goed zijn, behandel daarom kreupele zeugen adequaat en voorkom elke vorm van ziekte.

Dekstal

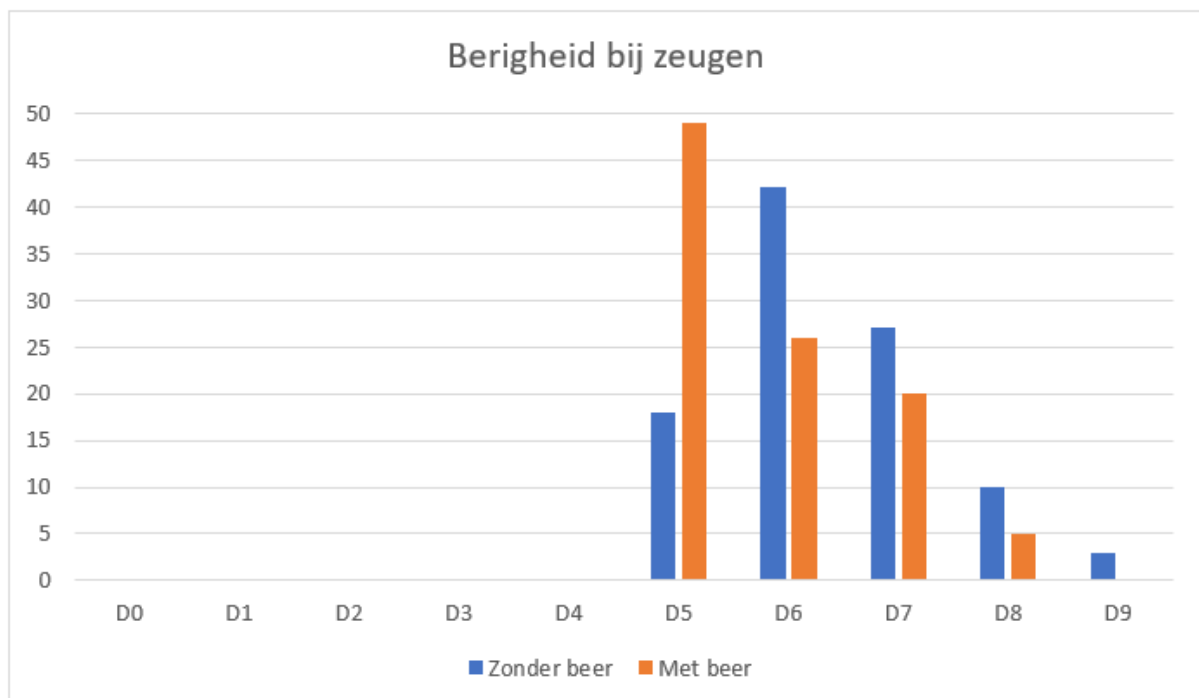
In de dekstal vindt de inseminatie plaats. Zeugen dienen rustig naar de dekstal verplaatst te worden vanuit de kraamstal, fokgelten-afdelingen en eventueel dracht- en/of wachtstal. Vervolgens moeten de omstandigheden in de dekstal zo optimaal mogelijk zijn:

- Constant **dag-nachtritme** van 16u licht en 8u donker
- De **lichtintensiteit** moet minstens 100 lux zijn ter hoogte van het dier (ong. 0,5m boven de grond)
- De **voeding** moet een goede eicel stimuleren
  - Flushvoer is het meest ideaal in de dekstal
  - Het uier van de speenzeugen moet vlot opdrogen (< 2 dagen)
  - Flushen door middel van suiker (dextrose) is te adviseren
  - Daarnaast zijn er nog diverse andere producten die helpen om de eicelkwaliteit en berigheid te stimuleren
  - Voeding in de kraamstal legt de basis voor eicel na spenen
- Goede **wateropname!**
- **Klimaat** in de dekstal moet optimaal zijn
  - Juiste temperatuur (20 graden)
  - Juiste luchtvochtigheid
  - Voldoende frisse lucht
- Optimaliseer de **huisvesting** in de dekstal
  - Juiste en schone vloeren
  - Voldoende bewegingsruimte
  - Voldoende ruimte voor de beer – mogelijkheid tot direct neus-neus contact met de beer
- **Sperma kwaliteit** garanderen
  - Goed onderhoud van sperma-box
  - Constante temperatuur van 17 graden
  - Leeftijd van het sperma
  - Transport van sperma (van koelkast naar koelbox, zeker op warme dagen!)
  - Hang een thermometer (min-max) of datalogger in de sperma koelkast & sperma-box
- Goede, **actieve beren**
  - Minimaal 9 maanden leeftijd (voorkeur >1 jaar leeftijd)
  - Gebruik van meerdere beren (niet elke zeug heeft de voorkeur voor dezelfde beer & beren houden elkaar beter actief)
  - Volwassen beren zijn vaak beter dan jonge beren (op een oude fiets...)
  - Beren met een goed libido
  - Vergeet de beren niet in het vaccinatieschema! – overleg hiervoor met uw dierenarts
- **Beercontact**
  - 15-20min beercontact per keer
  - Beer telkens voor een klein groepje zeugen (5-10 zeugen)
  - Voorkeur voor 2x per dag
  - Starten vanaf speendag
- **Berigheidscontrole**
  - Juiste registratie van bevindingen
  - Niet teveel uren achter elkaar berigheidscontrole doen --> wissel het werk af zodat de focus goed blijft
  - Juiste zeug stimulatie
- Houd rekening met het **seizoen**
  - Zeker in de herfst extra aandacht voor de juiste temperatuur(-overgang), lichtregime, binnenkomend daglicht en voeropname

- **Indeling dekstal**
  - Het moet duidelijk zijn welke dieren bij welke groep horen (speenzeugen / terugkomers / fokgelten / etc.) --> verwachting van berigheid
  - Vermijd onrust! – keuze welke dieren naast elkaar staan
  - Voorkeur beren niet huisvesten in de dekstal
- **Inseminatie**
  - Hygiëne, hygiëne, hygiëne!!
  - Juiste stimulatie van de zeug!
    - Beer – voorkeur voor horen, zien, ruiken en voelen
      - Hulpmiddelen hierbij kunnen zijn:
        - Gebruik meerdere beren (--> concurrentie zorgt ervoor dat ze extra goed hun best doen)
        - Beren-spray
        - BOAR BETTER*

Beerstimulatie	% zeugen met sta-reflex
Geen	48%
Geur en geluid	80%
Geur, geluid en zicht	97%
Geur, geluid, zicht en contact	100%

Dit zijn gegevens uit een ouder onderzoek, maar nog steeds actueel. Hoe beter de stimulatie van de zeug, hoe beter het sta-reflex en de ovulatie. Daarnaast zorgt goed beercontact ervoor dat meer zeugen gelijktijdig en vroeger berig worden.

- Algemeen:
  - **Rust!**
  - Voorkom alle vormen van stress

- Houd het voermoment los van het beercontact zodat de focus maar op één ding ligt: de beer OF het voer
- Juiste maat pipet en andere materialen

* BOAR BETTER

Dit is een product dat drie feromonen bevat (quinoline, androstenol en androstenone). Het product wordt voor de neus van de zeug gesprayd. Het gevolg hiervan is dat de zeugen extra gestimuleerd worden en beter de berigheid laten zien. Het product bevat een blauwe kleurstof waardoor goed te zien is welke dieren behandeld zijn en welke niet, ook is het prettig om te zien of het product de neus van de zeug goed bereikt heeft.

